

Ärendet

Tillsyn av Broskolan i Upplands-Bro kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Upplands-Bro kommun att senast den **10 mars 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, skolans arbete mot kränkande behandling, frånvaro och betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Upplands-Bro kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Upplands-Bro kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att det för alla elever som ges särskilt stöd och som har ett åtgärdsprogram, finns en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera hur många åtgärdsprogram som utarbetas mellan den 19 december 2024 till den 3 mars 2025. Dokumentation samt de tio senaste oidentifierade åtgärdsprogrammen med tillhörande utredning av särskilt stöd ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
2. Se till att det av åtgärdsprogram framgår hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses. Detta innebär att vid beslut om särskilt stöd i form av anpassad studiegång ska åtgärdsprogrammet innehålla information om de avvikelser som görs från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Besluten ska också utformas så att eleverna så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ska dokumentera hur många beslut om anpassad studiegång som fattats mellan perioden den 19 december 2024 till den 3 mars 2025. Dokumentation samt de fem senaste

avidentifierade besluten om anpassad studiegång ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen).

3. Se till att beslut om placering av särskild undervisningsgrupp beslutas av rektorn (3 kap. 9 § skollagen).

Skolans arbete mot kränkande behandling

1. Se till att rektorn när denna får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till huvudmannen. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar om kränkande behandling som rektorn har tagit emot under perioden 19 december 2024 till den 3 mars 2025. Huvudmannen ska dokumentera hur många anmälningar om kränkande behandling som de har tagit emot från rektorn under perioden 19 december 2024 till den 3 mars 2025. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 10 § skollagen).
2. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts (6 kap. 8 § skollagen).

Frånvaro

1. Se till att, beträffande de elever som har upprepad eller längre frånvaro, genomföra en utredning för att klargöra orsakerna till frånvaron. Utredningarna ska resultera i att de åtgärder som krävs för att komma till rätta med respektive elevs frånvaro beslutas och sätts in. Utredningarna ska genomföras oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig och ska genomföras i samråd med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera vilka elever som under perioden 19 december 2024 till den 3 mars 2025 bedömts ha upprepad eller längre frånvaro och vilket datum en utredning om orsakerna till frånvaron har inletts för respektive elev. Dokumentationen, inklusive de utredningar som färdigställts, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).
2. Se till att rektor, när en utredning av en elevs frånvaro inletts, snarast anmäler frånvaron till huvudmannen. Dokumentation på vilket sätt detta har skett ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).

Betyg

1. Se till att det i de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena sätts betyg ämnesvis från och med årskurs 7. I årskurserna 7–9 i grundskolan ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen (10 kap. 15 § skollagen samt 10 § SKOLFS [2011:123]).
2. Se till att betygsättningen, när betyg sätts innan ett ämne har avslutats, bygger på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen (10 kap. 19 § skollagen).
3. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygs katalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (6 kap. 10 § skolförordningen [2011:185] samt 7 § SKOLFS).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Upplands-Bro kommun en anmärkning avseende brister rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Upplands-Bro kommun ska senast den **10 mars 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser garanterad undervisningstid.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:7158) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under hösten 2024 inlett en tillsyn av Broskolan i Upplands-Bro kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Broskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling, rätten till utbildning och garanterad undervisningstid. Broskolan har 312 elever i årskurserna 7-9.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 23 oktober och 29 oktober 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, åtgärdsprogram och planen mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att om en elev riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas sätter skolan in extra anpassningar. Lärare har i intervju gett exempel på extra anpassningar som exempelvis skärmar, bildstöd, förlängd provtid eller hörselkåpor. Om läraren fortsatt bedömer att eleven inte kommer att uppfylla betygskriterierna tas eleven upp på ett så kallat arbetslagsmöte. På mötet är en representant från elevhälsan med. Vid mötet anmäler lärare de elever som lärarna bedömer kan vara i behov av särskilt stöd. Representanten från elevhälsan tar med sig elevens namn till möte med elevhälsoteamet (fortsättningsvis benämnt EHT) där biträdande rektor medverkar. Rektorn har enligt informationsinhämtningen delegerat ansvar för beslut inom elevhälsans

område till biträdande rektorn. Mentorerna får därefter klartecken från EHT och startar utredningen om särskilt stöd, vid behov tar de hjälp av biträdande rektor eller speciallärare. Därefter utarbetas ett åtgärdsprogram för eleven.

Rektorn uppger i intervju att skolan i vissa fall har satt in stödåtgärder och upprättat åtgärdsprogram innan utredningen om särskilt stöd har varit klar. Enligt rektorn har skolan inte kunnat invänta elevhälsan för att sätta i gång särskilt stöd. Enligt filen "Förteckning över elever i behov av särskilt stöd" är 64 elever anmälda till rektorn där eleven har ett åtgärdsprogram men det är antingen tomt i fältet för när utredning om särskilt stöd har startats eller avslutats eller så har åtgärdsprogrammet beslutats om samma dag som utredningen har startat.

Skolinspektionen har vidare tagit del av 12 av 13 aktuella åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång för elever som går i en särskild undervisningsgrupp vid skolan, kallad resursgruppen 7-9. Samtliga elever har beslut om anpassad studiegång. I flertalet åtgärdsprogram står det att eleven "gör avvikelser från timplanen och läser endast delar av skolämnen inom NO-blocket och SO-blocket"¹, det kan även stå att eleven "gör avvikelser från timplanen och läser endast svenska, engelska och matematik till viss del"² eller att eleven "läser alla skolämnen men gör avvikelser från timplanen"³. Rektorn berättar att det betyder att eleverna har förkortade dagar men att eleverna läser alla ämnen, men inte i lika stor omfattning. Av en del åtgärdsprogram framgår att eleven har förkortade skoldagar enligt beslut om anpassad studiegång, de flesta eleverna går antingen mellan kl. 8.30-14.00 eller kl. 08.00-14.00. För några av eleverna⁴ framgår det inte av deras beslut om anpassad studiegång att eleven har förkortade skoldagar. Enligt intervju med lärare går dock alla elever förkortade skoldagar och alla elever börjar och slutar samtidigt. Lärare uppger att eleverna börjar kl. 08.30 varje dag och enligt inskickat schema slutar eleverna mellan kl. 13:20 och kl. 14:10.

Broskolan har även en grupp som kallas för studion. Rektorn, lärare och elevhälsan beskriver studion som en mindre grupp dit elever kan gå om de är i behov av ett mindre sammanhang. Rektorn beskriver det även som en ingång för elever som haft stor frånvaro. Av intervju med rektorn framgår att ordinarie lärare planerar och bedömer elevernas uppgifter och att det arbetar en elevresurs på heltid i studion. Rektorn och elevhälsan ger

¹ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses exempelvis elev 23, elev 26, elev 27 och elev 25. Elev 25 läser även delar av engelska.

² Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses exempelvis elev 22.

³ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses exempelvis elev 20 och elev 24.

⁴ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses exempelvis elev 25 och elev 26.

exempel på åtta elever⁵ som har majoriteten av sin undervisningstid i studion. Rektorn ger även exempel på fyra elever⁶ som har gått i studion i ett läsår. Rektorn uppger att det är ett särskilt stöd som ges i varierande grad. Alla elever som går i studion har åtgärdsprogram där en åtgärd är att eleven ska gå i studion. Elevhälsan och rektorn uppger att studion inte är en särskild undervisningsgrupp. Skolinspektionen har tagit del av de sju senaste upprättade åtgärdsprogrammen och bakomliggande utredningar för elever som går i studion. I åtgärdsprogrammen beskrivs studion som en mindre undervisningsgrupp. Det framgår av åtgärdsprogrammen i vilken omfattning undervisningen ska ske i studion samt i vilka ämnen. Åtgärdsprogrammen har beslutats av biträdande rektor förutom för de elever som har beslut om anpassad studiegång, då har rektor beslutat om åtgärdsprogrammet.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

⁵ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses elev 31, elev 33, elev 34, elev 6, elev 40, elev 15, elev 41 och elev 42.

⁶ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses elev 36, elev 33, elev 34 och elev 41.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §,
- eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att elever som behöver särskilt stöd för att nå målen också ges sådant stöd är centralt och arbetet med särskilt stöd är en viktig fråga som berör stora delar av den pedagogiska verksamheten i skolan. Samtidigt kan ett beslut om särskilt stöd innebära inskränkningar och förändringar i den enskilda elevens utbildning. Regeringen anser därför att det måste ställas höga krav på rättssäkerhet. Detta innebär att de beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram som fattas ska vara riktiga i sak och beskriva adekvata åtgärder. En förutsättning för detta är att besluten grundar sig på ett väl underbyggt och korrekt underlag. (prop. 2013/14:160 s. 25 ff.)

Av förarbetena framgår gällande anpassad studiegång bland annat följande. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. (prop. 2009/10:165 s 293)

Av förarbeten till skollagen framgår även att anpassad studiegång i vissa situationer kan vara en nödvändig åtgärd för att exempelvis möjliggöra för en elev att koncentrera sig på ett mindre antal ämnen och få godkända betyg i dessa. Samtidigt som detta kan vara en nödvändig åtgärd kan det leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Paragrafens första stycke tillförs en ny mening där det anges att i grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan. Tillägget understryker vikten av att det vid utformningen av den anpassade studiegången tas hänsyn till att eleven bör få behörighet till gymnasieskolans nationella program. Denna ambition kan återspeglas i exempelvis valet av vilka ämnen som eleven ska koncentrera sig på. (prop. 2016/17:143 s. 47)

Skolinspektionens bedömning

Inledningsvis konstaterar Skolinspektionen att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller extra anpassningar. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i verksamheten när det gäller arbetet med särskilt stöd och anpassad studiegång.

Av Skolinspektionens utredning framkommer att lärare anmäler elevers behov av särskilt stöd och att det därefter startas en utredning om särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar dock att åtgärdsprogram upprättas för elever trots att någon utredning om behovet av särskilt stöd inte genomförts eller slutförts, vilket är en brist. I ett åtgärdsprogram ska elevens behov av särskilt stöd beskrivas och för att klargöra det behovet och för att kunna sätta in tillräckliga stödåtgärder behöver åtgärdsprogrammet föregås av en utredning. De stödåtgärder som sedan beslutas om ska vara kopplade till stödbehovet.

Skolinspektionens utredning visar vidare att det finns brister i skolans beslut om anpassad studiegång. Beslut om anpassad studiegång är ett ingripande beslut för den enskilda eleven. Avsaknaden av undervisning i vissa ämnen kan komma att innebära att en elev inte blir behörig till gymnasieskolan. Det ska av beslutet framgå vilka ämnen som eleven ska få undervisning i, hur det avviker från ordinarie timplan och i vilken omfattning.

I skolans beslut om anpassad studiegång som Skolinspektionen har tagit del av anges bland annat att eleven gör avvikelser från timplanen och att vissa ämnen ska läsas till viss del. Det går av besluten om anpassad studiegång därmed inte alltid att utläsa på vilket sätt elevens studiegång avviker från ordinarie timplan och i vilken omfattning. Därutöver konstaterar Skolinspektionen att utredningen visar att samtliga elever i resursgruppen går enligt samma schema, men att det inte stämmer överens med samtliga

elevers beslut om anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömer att bristerna i skolans beslut om anpassad studiegång även försvårar för skolans personal att säkerhetsställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid.

Vidare visar utredningen att det finns elever som har majoriteten av sin undervisning eller hela sin undervisning i det som kallas studion. Det framkommer även att det finns elever som har haft undervisning i upp till ett läsår i studion och att det rör sig om undervisning utanför den ordinarie klassen. Enligt rektorn är placering i studion dock inte att anse som placering i en särskild undervisningsgrupp. Utredningen visar att flertalet av de åtgärdsprogram som innehåller åtgärden att eleven ska gå i studion är fattade av biträdande rektor.

Avgörande för om åtgärden ska betraktas som en placering i en särskild undervisningsgrupp handlar framför allt om hur långvarig och omfattande placeringen är. Skolinspektionen bedömer därför att åtgärden att gå i studion, på det sätt som beskrivs ovan, är ett beslut om placering i särskild undervisningsgrupp. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp ska fattas av rektorn och beslutanderätten kan inte överlåtas till någon annan. Att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp inte har fattats av rektorn vid skolan är därför en brist.

Skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Samtliga intervjugrupper uppger att eleverna till största del upplever sig trygga på skolan. Studieron beskrivs som varierande av samtliga intervjugrupper både när det gäller årskurser och ämnen. Rektorn berättar att studieron är ett prioriterat område. Skolan har ett förebyggande arbete gällande trygghet och studiero för eleverna på skolan och de har satt in ett antal åtgärder i detta arbete.

Elever uppger att skolan har ordningsregler, exempelvis att eleverna inte ska använda mobiltelefoner i klassrummet. I intervju med elever och lärare framkommer att lärare samlar in mobiltelefonerna vid lektionsstart men att eleverna för vissa lärare får ha kvar mobiltelefonerna om de inte tittar på den under lektionen.

Vad gäller kränkande behandling uppger lärare och elever att det sker kränkningar på skolan, främst verbala kränkningar. Lärare uppger att om de får kännedom om att en elev upplever sig kränkt anmäler lärarna det till biträdande rektor. Det genomförs även en utredning av uppgifterna. Enligt informationsinhämtningen har rektorn delegerat arbetet med kränkande

behandling till biträdande rektor. Rektorn uppger att alla anmälningar om kränkande behandling inte skickas vidare till huvudmannen och beskriver att det som är "lite större" och det som skolan inte reder ut på egen hand anmäls vidare till huvudmannen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling, trakasserier, diskriminering och mobbning för läsåret 2023/2024 och 2024/2025. Planen saknar en redogörelse för hur samtliga av föregående års planerade åtgärder har genomförts. Rektorn uppger även att eleverna inte har varit direkt delaktiga i planen mot kränkande behandling men att rektorn har försökt ta hänsyn till det rektorn vet att eleverna önskar sig.

Huvudmannen har i sitt yttrande över tjänsteanteckningen inkommit med en rutin för att anmäla kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Inledningsvis konstaterar Skolinspektionen att skolan arbetar med trygghet och studiero för eleverna på skolan och de har satt in ett antal åtgärder i detta arbete. Ordningsregler finns även vid skolan. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i verksamheten när det gäller att anmäla uppgifter om kränkande behandling till huvudmannen samt i skolans plan mot kränkande behandling.

Av utredningen framkommer att personal anmäler till biträdande rektor när de får kännedom att en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling. Det genomförs även en utredning av uppgifterna. Rektorn har uppgett att alla anmälningar om kränkande behandling dock inte skickas vidare till huvudmannen. Detta är en brist. När kränkningar inte anmäls systematiskt till huvudmannen medför detta att huvudmannen inte kan agera för att en utredning startas skyndsamt och huvudmannen har inte heller möjlighet att vidta de åtgärder som krävs för att förhindra att kränkningar sker igen.

Vad gäller skolans plan mot kränkande behandling saknar den en redogörelse för hur samtliga av föregående års planerade åtgärder har genomförts, vilket är en brist.

Att huvudmannen har inkommit med en rutin för att anmäla kränkande behandling, diskriminering och trakasserier föranleder ingen annan bedömning.

Rätten till utbildning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att frånvaron bland elever är ett stort problem på skolan och rektorn uppger att frånvaroarbetet är ett prioriterat område på skolan.

Skolinspektionen har inför tillsynen begärt att få ta del av namn på elever som höstterminen 2024 har 20 procent eller högre frånvaro. På

frånvarolistan finns 75 elever. 25 av dessa elever har haft över 20 procent frånvaro tre terminer i rad. Rektorn uppger att så gott som alla elever på listan bedöms ha upprepad eller längre frånvaro.

Lärare uppger att huruvida frånvaron utreds ser olika ut beroende på vilken mentor eleven har. Frånvaron ses över veckovis och ser lärarna något oroande tar läraren kontakt med vårdnadshavare. Det sker även samtal med elev, biträdande rektor och rektor. Lärare berättar att de inte har fått till sig att de ska dokumentera orsakerna till en elevs frånvaro och att orsakerna till frånvaro inte har dokumenterats. Elevhälsan uppger att mentorerna har haft ett uppdrag att övervaka närvaron. Om närvaron är avvikande har det tagits upp i utredning om särskilt stöd. Skolan har inte haft något eget dokument där de har kartlagt frånvaron. Rektorn uppger att skolan inte har genomfört frånvaroutredningar som de ska göra. Rektorn uppger vidare att skolan inte har dokumenterat utredningarna i något formulär eller i något annat dokument.

Skolinspektionen har begärt att få ta del av ett antal utredningar om frånvaro för elever som enligt skolan bedöms ha en upprepad eller längre frånvaro. Av dokumentationen framgår att det inte är genomfört någon utredning av orsakerna till frånvaron för eleverna⁷. För vissa av eleverna saknas det helt underlag.

Samtliga eleverna på frånvarolistan är anmälda till huvudmannen den 14 oktober 2024. Rektorn uppger att detta beror på att rektorn behövde få ett förtydligande kring vad som ska anmälas och hur det ska göras samt att det inte har funnits någon fast rutin för rektorn att anmäla till huvudmannen. Rektorn anmälde förra läsåret de elever som hade 100 procent frånvaro till huvudmannen. I övrigt har rektorn tidigare inte anmält elevers frånvaro till huvudmannen, utan endast antal elever som har frånvaro.

Huvudmannen har som svar på tjänsteanteckningen inkommit med rutiner för att genomföra och dokumentera frånvaroutredningar.

Rättslig reglering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap. 2 § skollagen).

Enligt 2 kap. 18 § första stycket regeringsformen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola (7 kap. 3 § skollagen).

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli (7 kap. 17 § skollagen).

⁷ Enligt elevförteckning som upprättats i samband med protokollet avses elev 11, elev 44, elev 45 och elev 46.

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. Syftet med en frånvaroutredning är att skolan ska upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos eleverna. Det är en grundläggande åtgärd för elever som annars riskerar att inte nå kunskapskraven och att gå miste om den utbildning de har rätt till. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron. En systematisk utredning ligger sedan till grund för de åtgärder som ska vidtas för att eleven ska delta i den obligatoriska verksamheten. Formuleringen "upprepad eller längre frånvaro" uttrycker när en utredning bör inledas, oavsett om det finns tecken på att det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller inte. (Prop. 2017/18:182, s. 56 ff.)

Vidare framgår att fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. Det anges också att det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepad eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Det förutsätts att frånvaroutredningen och arbetet med frånvaron dokumenteras. (prop. 2017/18:182 s. 60, 62)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med utredning av frånvaro för elever som har upprepad eller längre frånvaro samt att rektorn inte snarast anmäler frånvaro till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro har inletts.

Skolinspektionens utredning visar att skolan inte alltid utreder elevers upprepade eller längre frånvaro. Av dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av för ett antal elever med upprepad eller längre frånvaro, framgår att det inte är genomfört någon utredning av orsakerna till frånvaron för eleverna. För vissa av eleverna saknas det helt underlag. Skolinspektionen konstaterar därför att orsakerna till frånvaron inte alltid utreds eller utmynnar i åtgärder för att komma till rätta med frånvaron.

Skolinspektionen kan konstatera att för elever med hög frånvaro krävs det att rektorn på ett tidigt stadium, i samråd med elev, vårdnadshavare och elevhälsan, utreder orsakerna till elevens frånvaro och utifrån denna utredning sätter in åtgärder för att eleven ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Om det i samband med utredningen av en elevs frånvaro uppmärksammas att elevens behov av särskilt stöd också behöver utredas så ska även en sådan utredning inledas. Flera utredningskrav kan därmed aktualiseras för en och samma elev. Det finns inget som hindrar att arbetet samordnas i den utsträckning som är lämpligt. Detta innebär exempelvis att skolan kan genomföra en utredning om särskilt stöd och en utredning om frånvaro i en sammanhållen utredning om utredningen uppfyller kraven som finns för de utredningar som aktualiserats.

Rektorn uppger att det inte har funnits någon fast rutin kring hur rektorn ska anmäla frånvaro till huvudmannen när en utredning om orsakerna till en elevs upprepade eller längre frånvaro inleds. Rektorn anmälde förra läsåret de elever som hade 100 procents frånvaro till huvudmannen. I övrigt har rektorn tidigare inte anmält elever med upprepade eller längre frånvaro till huvudmannen. Rektorn har därefter, i samband med Skolinspektionens tillsyn, anmält samtliga elever som stod på frånvarolistan till huvudmannen. Skolinspektionen kan dock konstatera att flertalet elever haft omfattande frånvaro under längre tid och borde därför ha anmälts till huvudmannen snarast i samband med utredning av orsakerna till frånvaron. Att rektorn inte snarast anmäler till huvudmannen när en utredning av orsakerna till en elevs frånvaro inleds är därför en brist.

Huvudmannen har inkommit med rutiner för att genomföra och dokumentera frånvaroutredning. Skolinspektionen ser positivt på rutinerna men det påverkar inte bedömningen kring verksamhetens nuvarande brister.

Betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av de tre senaste terminernas betygskataloger (vårterminen 2023, höstterminen 2024 samt vårterminen 2024) för nuvarande elever på skolan.

Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman, lägeskommun, namn på eleven, elevens personnummer och namn på klass.

Av betygskatalogerna framgår även att vissa elever har ett blockbetyg i de naturorienterande ämnena samt betyg i de enskilda ämnena biologi, fysik och kemi. Rektorn uppger att skolan har sagt att eleverna på högstadiet ska ha ämnesbetyg i de naturorienterande ämnena.

Av betygskatalogen för vårterminen 2024 för resursgruppen 7-9 framgår att samtliga betyg för ämnena matematik, biologi, fysik och kemi har en markering med "u". Enligt betygskatalogen betyder detta att betyget är uppflyttat från tidigare termin. Det finns exempel på elever i resursgruppen som har uppflyttade betyg i de naturorienterande ämnena tre terminer i rad. Rektorn uppger att hen inte känner igen att skolan flyttar upp betyg så många terminer och läsår. Rektorn uppger även att eleverna i resursgruppen 7-9 läste naturorienterande ämnen och matematik vårterminen 2024.

I komplettering den 21 november 2024 har rektorn skickat in de sidor av betygskatalogen för vårterminen 2024 där den del av betygskatalogen där lärare skrivit under med namn framgår. Dokumenten består av fält för signering och datering av undervisande lärare. Det finns en ruta för signering och datum för respektive ämne. Av betygskatalogen framgår inte att samtliga lärare i de ämnen där eleverna har fått betyg i har signerat och daterat dokumentet.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen. Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6 (10 kap. 15 § skollagen).

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen (10 kap. 19 § skollagen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. Det ska ske med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om

upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen (7 § SKOLFS 2011:123).

En betygskatalog ska innehålla 1. Skolverkets skolenhetskod, 2. skolform, 3. namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen, 4. namn på eleven och elevens personnummer eller motsvarande, 5. namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg, 6. namn på klass eller motsvarande, och i förekommande fall (8 § SKOLFS 2011:123).

I årskurserna 7–9 i grundskolan ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Motsvarande gäller årskurs 8–10 i specialskolan (10 § SKOLFS 2011:123).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans beslut om betyg och betygskatalog.

Av betygskatalogen framgår det att vissa elever har både blockbetyg i de naturorienterande ämnena samt betyg i de enskilda ämnena biologi, fysik och kemi. Ett sammanfattande betyg för de naturorienterande ämnena får enbart sättas fram till och med slutet av årskurs 6. Att Broskolan har satt blockbetyg i naturorienterande ämnen för vissa elever som går i årskurs 7-9 är således en brist.

För eleverna i resursgruppen 7-9 framgår bland annat att samtliga betyg för de naturorienterande ämnena har en markering med "u". Enligt betygskatalogen betyder detta att betyget är uppflyttat från en tidigare termin. Rektorn har angett att eleverna i resursgruppen 7-9 läste naturorienterande ämnen och matematik under vårterminen 2024. Att eleverna i resursgruppen 7-9 har haft undervisning i de naturorienterande ämnena och matematik vårterminen 2024 men inte har fått betyg i de ämnena den terminen är en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att det inte alltid framgår vem eller vilka som har beslutat om betyg för eleverna. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. I betygskatalogen för vårterminen 2024 som Skolinspektionen tagit del av är majoriteten av betygen varken signerade eller daterade. Detta medför att det inte går att säkerhetsställa vilken lärare som har satt betyget. Detta är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som

följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Upplands-Bro kommuns verksamhet vid Broskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, skolans arbete mot kränkande behandling, frånvaro och betyg. Det finns därför skäl att förelägga Upplands-Bro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger att det finns en rutin för omhändertagande av mobiltelefoner. Rutinen är dock inte en skriftlig rutin.

Rättslig reglering

Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att skolan saknar en skriftlig rutin för hur omhändertagandet av mobiltelefonerna ska gå till, hur de ska samlas in och förvaras på ett betryggande sätt eller hur de ska återlämnas till rätt person. Skolans rutiner kan därför inte anses uppfylla författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Upplands-Bro kommuns verksamhet vid Broskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Utredningen visar att det finns en rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner, dock är den inte skriftlig. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som

mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Upplands-Bro kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna i resursgruppen 7-9 uppger i intervju att de inte haft undervisning i naturorienterade ämnen under vårterminen 2024. I intervju med lärare i resursgruppen framkommer att läraren i de naturorienterade ämnena och matematik blev sjukskriven och att en annan lärare på skolan därför gjorde en planering till gruppen. Lärarna i resursgruppen uppger dock att undervisningen i de naturorienterade ämnena inte blev av och att eleverna i resursgruppen av den anledningen endast läste de samhällsorienterade ämnena under vårterminen 2024. Matematik hade eleverna som planerat. Rektorn uppger i intervju att hen inte känner igen uppgifterna om att resursgruppen inte skulle ha haft undervisning i de naturorienterade ämnena under vårterminen 2024 och uppger att en lärare från "stora skolan" hjälpte till att planera undervisningen i dessa ämnen. Vidare uppger rektorn att hen inte vet vilken lärare i resursgruppen som skulle genomföra undervisningen, men att läraren från "stora skolan" inte kunde genomföra undervisningen med hänsyn till elevgruppen. Rektorn har den 30 oktober 2024 i komplettering till Skolinspektionen uppgett att hen har frågat den lärare i resursgruppen som var i tjänst förra terminen angående undervisning i de naturorienterade ämnena. Läraren har enligt rektorn angett att resursgruppen periodläst "NO" respektive "SO" under vårterminen 2024.

Rättslig reglering

Grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin. Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 3 och 5 §§ skollagen)

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (9 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det har framkommit motstridiga uppgifter om huruvida resursgruppen 7-9 har haft undervisning i de naturorienterande ämnena under vårterminen 2024 eller inte. Mot bakgrund av utredningen bedömer Skolinspektionen att det inte går att fastställa att undervisningen inte har skett. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Upplands-Bro kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller garanterad undervisningstid i de naturorienterande ämnena för resursgruppen 7-9. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av utredare Nicole Gazett. Utredare Ida Domeij har varit föredragande i ärendet.